

Nr 26.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående åtgärder till stödjande av oljeväxt- samt lin- och hampodlingen m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

I årets statsverksproposition (IX H. T. p. 85) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till stödjande av priset å hamphalm och linhalm för budgetåret 1947/48 beräkna ett reservationsanslag av 1 200 000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 7 mars 1947 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 113, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

1) medgiva, att stöd för odling av de i propositionen omförmälda kulturväxterna må ordnas i huvudsaklig överensstämmelse med av föredragande statsrådet uppdragna riktlinjer;

2) å riksstaten för budgetåret 1947/48 under nionde huvudtiteln anvisa *dels till Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till lin- eller hampberedningsanläggningar ett reservationsanslag av 95 000 kronor,*

dels till Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till stödjande av priset å linhalm och hamphalm ett reservationsanslag av 1 200 000 kronor,

och dels till Odling av gummiförande växter ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft två inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen nr I: 244 av herr *Hallagård* och II: 363 av herr *Larsson* i Luttra m. fl., vari hemställt, att riksdagen måtte i enlighet med av kommerskollegium och lantbruksstyrelsen framlagt förslag besluta om fortsatt stöd åt den inhemska odlingen och beredningen av hampa tills vidare till och med år 1950.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna, får utskottet hänvisa till dessa.

I. Åtgärder till stödjande av odling av oljeväxter.

Alltsedan år 1939 ha statsmakterna genom särskilda åtgärder lämnat stöd åt odlingen av oljeväxter. I fråga om de under tiden till och med år 1946 vidtagna stödåtgärderna torde få hänvisas till propositionerna nr 243/1939 L, IX H.T. 1940 p. 94, 132/1940 L, 29/1941, 345/1941, 177/1943, 199/1944, 50/1945 och 108/1946.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen* i samband med äskande av medel till bidrag till Sveriges utsädesförening hemställt om anvisande av ett belopp av 18 000 kronor för fortsättande av föreningens förädlingsarbeten med oljeväxter m. m.

Tillika har *Algot Holmberg & söner aktiebolag* i skrivelse den 19 augusti 1946 hemställt om statsbidrag med 25 000 kronor för fullföljande under år 1947 av bolagets förädlingsarbeten med sojaväxter. Över framställningen ha *lantbruksstyrelsen* och *statens livsmedelskommission* den 11 oktober 1946 avgivit gemensamt utlåtande och däri förordat statsbidrag till bolaget med 15 000 kronor.

I skrivelse den 14 februari 1947 har *statens livsmedelskommission* hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att dels godkänna av kommissionen framlagd plan för stödjande av oljeväxtodlingen under år 1947/48, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa garantipriser på oljeväxter i huvudsaklig överensstämmelse med vad kommissionen i skrivelsen föreslagit och dels medgiva att av förefintlig behållning å reservationsanslaget till Befrämjande av fröodlingen m. m.: Stödjande av odlingen av vissa kulturväxter finge för budgetåret 1947/48 disponeras ett belopp av 40 000 kronor, varav 18 000 kronor avsetts för bestridande av kostnaderna för av Sveriges utsädesförening bedrivna förädlingsarbeten och försök med oljeväxter m. m., 15 000 kronor för fullföljande av Algot Holmberg & söner aktiebolags förädlingsverksamhet med sojaväxter och 7 000 kronor för fortsatta undersökningar genom statens växtskyddsanstalts försorg rörande bekämpning av skadeinsekter på oljeväxter och därmed sammanhängande frågor. Vid kommissionens framställning funnos fogade vissa inom kommissionen upprättade promemorior, angående bland annat garantipriser för oljeväxter och oljeväxtodlingens omfattning, försörjningsläget i fråga om fettvaror samt kostnaderna för framställning av olja ur svenskt oljeväxtfrö. Enligt vad kommissionen meddelat har *statens priskontrollnämnd* förklarar sig instämma i kommissionens förevarande framställning, varjämte kommissionen rörande odlingen av oljelin samrätt med *statens industrikommission*.

Beträffande det närmare innehållet i livsmedelskommissionens skrivelse den 14 februari 1947 och de därvid fogade promemoriorna torde få hänvisas till propositionen nr 113/1947 s. 3—8.

II. Åtgärder för stödjande av odlingen av lin och hampa.

Alltsedan år 1940 ha statsmakterna genom särskilda åtgärder lämnat stöd åt odlingen av lin och hampa. Detta stöd har i huvudsak utgått i form av bidrag och lån till uppförande av lin- och hampberedningsanstalter, varjämte prisgarantier lämnats odlarna av ifrågavarande växtslag. Beträffande den närmare utformningen av stödåtgärderna under tiden till och med budgetåret 1946/47 torde få hänvisas till propositionerna nr 132/1940 I, 51/1940 U, 333/1941, 1/1942 (kapitalbudgeten, bil. 7, p. 21), 2, 176 och 344/1943, 103/1944, 201/1945 samt 108 och 311/1946.

I skrivelse den 28 oktober 1946 har *lantbruksstyrelsen*, med överlämnande av en den 22 juli 1946 dagtecknad framställning i ämnet från statens linnämnd, hemställt, att till stödjande av priset å hamphalm och lindhalm måtte för budgetåret 1947/48 anvisas ett reservationsanslag av 1 200 000 kronor, därav 700 000 kronor såvitt gäller hamphalm och 500 000 kronor såvitt avser lindhalm.

Tillika ha *kommerskollegium* och *lantbruksstyrelsen* i gemensam skrivelse den 27 december 1946 anhållit, att för budgetåret 1947/48 måtte till Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till lin- eller hampberedningsanläggningar anvisas ett reservationsanslag av 95 000 kronor. Över framställningen ha remissutlåtanden avgivits av statskontoret, statens livsmedelskommission, statens linnämnd och statens industrikommission.

Slutligen ha *kommerskollegium* och *lantbruksstyrelsen* den 6 november 1946 överlämnat utredning rörande den omfattning i vilken inhemsk hampodling och hampberedning framdeles böra bedrivas. I utredningen ha ämbetsverken hemställt, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärder för fortsatt stöd åt den inhemska hampodlingen i huvudsaklig överensstämmelse med av ämbetsverken i utredningen förordade riktlinjer och i sådant syfte *dels* hos riksdagen anhålla om bemyndigande att successivt i den mån hampberedningsföretagen, Sveriges hampodlareförening u. p. a. i Värmbol och Aktiebolaget hampberedning i Visby, från hemslöjdslånefonden beviljade hampberedningslån förfalla till återbetalning medgiva befrielse från erläggande av amortering ävensom av ränta å sagda lån, *dels* föreslå riksdagen att för budgetåret 1947/48 till bidrag till stödjande av priset å hamphalm anvisa ett belopp av 700 000 kronor, *dels* bemyndiga statens reservförrådsnämnd att i samråd med statens linnämnd träffa uppgörelse med hampberedningsföretagen angående uppköp av inhemsk hampfiber och *dels* vidtaga åtgärder för beredande av viss representation för staten i styrelserna för nyssnämnda hampberedningsföretag. Ämbetsverken ha därvid uttalat, att en inhemsk, vid behov statsunderstödd hampodling och hampberedning borde upprätthållas i nuvarande omfattning, motsvarande en areal av omkring 2 000 hektar eller cirka 900 ton mjuk hampa, åtminstone under tiden för gällande odlingsgaranti eller således intill utgången av år 1950. Över utredningen ha remissutlåtanden avgivits av statskontoret, statens linnämnd, statens livsmedelskommission, statens pris-kontrollnämnd, statens industrikommission, hushållningssällskapens förvaltningsutskott i Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Gotlands, Skaraborgs och Örebro län, Sveriges lantbruksförbund, Sveriges industriförbund, Kooperativa förbundet, Svenska lin-, jute- och hampindustriföreningen, Sveriges hampodlareförening u. p. a. samt Aktiebolaget hampberedning.

I fråga om det närmare innehållet i förenämnda framställningar och de däröver avgivna yttrandena torde få hänvisas till propositionen nr 113/1947 s. 11—18.

III. Odling av gummiförande växter.

För försöks- och förädlingsverksamhet beträffande gummiförande växter ha anslag beviljats vid 1943, 1945 och 1946 års riksdagar.

Med utlåtande den 11 september 1946 har lantbruksstyrelsen överlämnat en den 11 juli 1946 dagtecknad framställning från *Sveriges utsädesförening*, däri föreningen hemställt om anvisande för budgetåret 1947/48 av ett anslag av 30 000 kronor till försöks- och förädlingsverksamhet med koksagys. Över framställningen har *statens industrikommission* den 16 oktober 1946 avgivit infordrat utlåtande.

Sedermera har *Sveriges utsädesförening* i en promemoria den 1 februari 1947 framlagt en plan, avseende de närmaste åren, för bedrivande av förädlings- och försöksverksamhet med koksagys ävensom hemställt, att för budgetåret 1947/48 ett anslag av 60 000 kronor måtte ställas till förfogande för ändamålet. Härvid har föreningen avsett 30 000 kronor för växtförädlingsverksamhet och 30 000 kronor för odlingsförsök.

Beträffande innehållet i övrigt i framställningen och promemorian hänvisas till propositionen nr 113/1947 s. 20—23.

IV. Föredraganden.

Föredraganden, statsrådet Sträng, har i ärendet anfört och föreslagit följande.

»Såsom livsmedelskommissionen anfört är frågan om den omfattning, i vilken odling av oljeväxter inom landet bör eftersträvas under år 1947, i första hand beroende av försörjningsläget beträffande matfett och linolja samt kostnaderna för de producerade oljorna. Enligt vad i ärendet upplysts torde man för år 1947 få räkna med en i förhållande till behovet otillräcklig import av ifrågavarande produkter. Härtill kommer att importpriserna å matfett och linolja stigit mycket kraftigt under den senaste tiden. Med hänsyn till båda dessa omständigheter synes det erforderligt, att även under år 1947 en inhemsk odling av oljeväxter kommer till stånd i icke obetydlig omfattning. En förutsättning härför torde emellertid vara att det statsstöd, som hittills under krisåren lämnats oljeväxtodlingen, jämväl under nämnda år upprätthålles. Härvid torde stödåtgärderna i huvudsak böra givas samma utformning som förut varit fallet. Sålunda bör i fråga om den odling, som kommer till stånd under år 1947, garanteras ett visst pris per kilogram vårödlad oljeväxtfrö, medan beträffande höstraps och höstrybs av 1948 års skörd bör fastställas ett högsta garantipris. Något garantipris å hampfrö synes däremot icke heller för innevarande år behöva fastställas.

Med hänsyn till den skada som till följd av den stränga kylan under vintern kan ha uppkommit å de under sistförflutna höst besådda oljeväxtarealerna synes särskilt angeläget att betydande odlingar av vårsådda oljeväxter åstadkommas. I fråga om garantiprisernas storlek anser jag mig därför i hu-

vudsak kunna biträda livsmedelskommissionens förslag, vilket i fråga om vår-sådda oljevaxter innefattar vissa prishöjningar i förhållande till år 1946. Garantipriserna per kilogram vårsått till oljefabrikerna levererat frö med 9 procent vattenhalt torde alltså böra fastställas till 1 krona 1 öre för frö av vår-raps, 90 öre för frö av vitsenap, 95 öre för frö av fiskebysenap, 1 krona 1 öre för frö av vallmo och 92 öre för linfrö. Enligt vad kommissionen anfört skulle odlarna vid nämnda garantipriser kunna för frö med 18 procent vattenhalt av vår-raps och vitsenap påräkna en ersättning, som med 10 öre överstiger samma ersättning för innevarande produktionsår. Garantipriset för frö av höst-raps och höstrybs av 1948 års skörd synes i likhet med vad som fastställts för 1947 års skörd icke böra överstiga 91 öre per kilogram. Härjämte torde livs-medelskommissionen för att eventuellt uppkommande överskottspartier av hampfrö skola kunna tillgodogöras för oljeutvinning böra äga befogenhet att föranstalta om inlösen av dessa fröslag till pris, som med hänsyn till oljehalten i fröna motsvarar högst garantipriset för vår-raps eller sålunda 1 krona 1 öre per kilogram. Enahanda befogenhet bör tillkomma kommissionen även beträffande andra oljehaltiga fröslag, till exempel solros, soja, crambe, lindådra med flera. Hinder torde emellertid icke böra möta mot att i fråga om icke kontraktsovlade fröpartier fastställas inlösningspriser, vilka understiga de priser, som i anslutning till vad jag i det föregående förordat böra utgå till kontraktsodlare.

Organisationen av odlingen av de egentliga oljeväxterna synes jämväl under det kommande produktionsåret böra handhas av Sveriges oljeväxtodla-res centralförening, medan organisationen av odlingen av spånadslin torde böra ombesörjas av linberedningssammanslutningarna samt Riksförbundet lin och hampa.

Även för nästa budgetår torde medel böra ställas till förfogande för viss förädlings- och försöksverksamhet med oljevaxter. För detta ändamål torde böra beräknas ett belopp av tillhoppa 40 000 kronor. Härav synas 18 000 kronor böra avses för Sveriges utsädesförening, 15 000 kronor för Algot Holmberg & söner aktiebolag samt återstående 7 000 kronor för statens växtskyddsanstalt. Då emellertid enligt vad livsmedelskommissionen upplyst av de under tidigare budgetår för ändamålet anvisade medlen en behållning av omkring 67 000 kronor kan beräknas återstå vid utgången av innevarande budgetår, synes någon särskild medelsanvisning icke vara erforderlig för budgetåret 1947/48 utan torde de av mig nu förordade medlen kunna utgå ur nyssnämnda behållning.

De förluster, som kunna komma att uppstå i anslutning till 1947 års oljeväxtodling, böra liksom fallet varit under år 1946 täckas med anlåtande av livsmedelskommissionens clearingkassa för fettvaror. Clearingkassans medel torde även i den mån så prövas erforderligt få tagas i anspråk för utlämnande av förskott till inlösen av oljeväxtfrö.

Bemyndigande torde böra inhämtas av riksdagen att vidtaga åtgärder för stödjande av odlingen av här ifrågavarande kulturväxter i huvudsaklig överensstämmelse med vad jag nu förordat. Jag förutsätter, att, därest några

större förskjutningar i försörjningsläget skulle inträffa, Kungl. Maj:t må äga befogenhet att vidtaga erforderliga jämkningar i stödåtgärderna.

Liksom fallet varit med oljeväxtodlingen har även odlingen av lin och hampa under krisåren erhållit ett avsevärt stöd från statsmakternas sida. Detta stöd har i huvudsak utgått i form av statsmedel för utlämnande av bidrag och lån till uppförande av lin- och hampberedningsanstalter, varjämte prisgarantier lämnats odlarna av ifrågavarande växtslag. Det stöd som på detta sätt kommit den inhemska lin- och hampodlingen tillgodo har, såsom den föregående redogörelsen giver vid handen, uppgått till betydande belopp.

Enligt vad statens linnämnd anfört torde tre av landets sex linodlareföreningar få möjlighet att bestrida samtliga kostnader för verksamhetsåret 1945/46 och verkställa nödiga avskrivningar. Däremot torde övriga tre föreningar, nämligen Uppsala-Stockholms och Hälsinglands linodlareföreningar samt Föreningen Norrlandslin u. p. a. komma att redovisa förluster å rörelsen under nämnda verksamhetsår. Med hänsyn härtill har nämnden hemställt, att såsom bidrag till stödande av priset å linhalm av 1945 års skörd måtte anvisas ett belopp av 500 000 kronor. Då denna anslagsberäkning synes stå i överensstämmelse med förberörda statsgaranti tillstyrker jag, att ett belopp av nämnda storlek äskas för ändamålet.

Såsom kommerskollegium och lantbruksstyrelsen i sin skrivelse den 27 december 1946 framhållit ha kostnaderna för uppförande av Föreningens Norrlandslin u. p. a. linberedningsanstalt i Mellansel kommit att uppgå till väsentligt högre belopp än som ursprungligen beräknats, eller 1 608 000 kronor i stället för 1 000 000 kronor. Då emellertid den merkostnad av 608 000 kronor, som sålunda uppstått, ansetts vara att tillskriva omständigheter över vilka ifrågavarande förening icke kunnat råda, vill jag i likhet med de hörda remissmyndigheterna icke motsätta mig, att föreningen beredes möjlighet till erhållande av statsbidrag även för nämnda merkostnad. Enligt gällande bestämmelser skulle dylikt bidrag kunna utgå med högst 91 200 kronor. Emellertid finnes enligt vad som uppgivits för ändamålet blott tillgängligt ett belopp av 6 700 kronor. Med hänsyn härtill och då dessa medel ävensom ett ytterligare mindre belopp torde komma att erfordras för vissa kompletterande åtgärder vid linberedningsanstalten i Hybo, synes i enlighet med vad ämbetsverken föreslagit för ifrågavarande bidragsverksamhet böra beräknas ett belopp av sammanlagt 95 000 kronor. Jag tillstyrker sålunda, att å riksstaten för budgetåret 1947/48 uppföres ett reservationsanslag av 95 000 kronor för ändamålet. Anslaget torde liksom förut böra benämnas Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till lin- eller hampberedningsanläggningar.

Vad härefter angår hampodlingen och hampberedningen, som i vårt land endast omfattat mjukfibrig hampa, har såsom av det i föregående lämnade redogörelsen framgår frågan om dess framtida omfattning varit föremål för särskild utredning av kommerskollegium och lantbruksstyrelsen. Härvid ha ämbetsverken kommit till det resultatet, att en inhemska, vid behov statsunderstödd hampodling och hampberedning bör upprätthållas i nuvarande

omfattning, motsvarande en areal av omkring 2 000 hektar eller cirka 900 ton mjuk hampa, åtminstone under tiden för gällande odlingsgaranti eller sålunda intill utgången av år 1950. Uppenbarligen bör vid bedömning av denna fråga en avvägning ske mellan å ena sidan möjligheterna att tillgodose det inom landet förefintliga behovet av hampa och å andra sidan de ekonomiska förutsättningarna för en fortsatt inhemsk hampodling och hampperedning. För egen del har jag kommit till den uppfattningen, att det i varje fall i nuvarande läge — främst med hänsyn till de ovissa importmöjligheterna — icke är tillrådligt att nedlägga ifrågasatt verksamhet, även om detta kommer att medföra ytterligare behov av statsstöd. Med hänsyn till rådande osäkerhet om den framtida utvecklingen på området är jag icke beredd att förorda att beslut nu fattas beträffande hampodlingens omfattning för så lång tid som ämbetsverken ifrågasatt. Enligt min mening torde det tills vidare få anses vara tillfyllest, därest den inhemska hampodlingen och hampperedningen upprätthålles även under nästkommande budgetår i ungefär samma utsträckning som hittills skett. Härvid förutsätter jag, att driften hålles i gång vid båda hampperedningsanstalterna.

En förutsättning för en fortsatt hampodling och hampperedning under budgetåret 1947/48 torde vara, att statsmakerna jämväl under nämnda budgetår giva sitt stöd åt hampperedningsföretagen. Detta stöd torde böra lämnas på samma sätt som för innevarande budgetår eller i form av odlingsbidrag och anstånd med erläggande av under budgetåret förfallande amorteringar och räntor å erhållna hampperedningslån. Till frågan om en eventuell avskrivning av nämnda lån torde sålunda enligt min mening ståndpunkt icke nu böra fattas. Enligt verkställda beräkningar skulle för stödande av priset å hamphalm av 1946 års skörd kunna utgå bidrag med 700 000 kronor. Då dessa beräkningar torde böra godtagas anser jag mig böra förorda, att ett belopp av nämnda storlek äskas för ändamålet. I anslutning härtill och med beaktande av vad jag i det föregående förordat beträffande stöd åt linodlingen tillstyrker jag, att å riksstaten för budgetåret 1947/48 under anslagstiteln Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till stödande av priset å linhalm och hamphalm uppföres ett reservationsanslag av (500 000 + 700 000 =) 1 200 000 kronor. Det torde få ankomma å Kungl. Maj:t att meddela närmare föreskrifter rörande anslagets disposition.

Därest så skulle befinnas nödvändigt för hampperedningsföretagens bedrivande under nästkommande budgetår torde dessa böra kunna medgivas anstånd med erläggande av intill den 1 juli 1948 förfallande amorteringar å erhållna hampperedningslån, ehuru fortsatt amortering enligt hittillsvarande plan utgjort förutsättningen för fastställandet av de förut omförmälda odlingsbidragen.

Vid bifall till vad jag nu föreslagit i fråga om den inhemska hampodlingens och hampperedningens fortsatta bedrivande torde anledning saknas att i förevarande sammanhang till prövning upptaga de väckta frågorna om viss avsättningsgaranti för inhemsk hampfiber samt om representation för staten i styrelserna för hampperedningsföretagen. Ej heller torde skäl före-

ligga, att nu taga ställning till spörsmålen om upphävande av gällande importreglering och prisclearingsförfarande beträffande hampa.

I propositionen nr 108/1946 uttalade jag beträffande odlings- och försöksverksamheten med koksagys, att tills vidare huvudsakligen den av Sveriges utsädesförening vetenskapligt bedrivna försöks- och förädlingsverksamheten med denna växt borde ytterligare fullföljas. Häremot hade riksdagen icke något att erinra. Enligt vad den i ärendet förebragta utredningen giver vid handen torde den verksamhet, som på grund härav under innevarande budgetår ägt rum vid utsädesföreningen, få anses vara så lovande med hänsyn till möjligheterna att uppnå en beredskapsodling av ifrågavarande växtslag, att densamma bör fortsätta även under nästkommande budgetår. Jag vill därför i likhet med lantbruksstyrelsen och statens industrikommission tillstyrka, att det av utsädesföreningen äskade beloppet av 30 000 kronor ställes till förfogande för ändamålet. Såsom utsädesföreningen uttalat torde emellertid en förutsättning för att de vid föreningen bedrivna förädlingsarbetena till fullo skola kunna utnyttjas vara, att jämsides därmed företagas vissa odlings- och maskintekniska försök rörande koksagysväxten. Med hänsyn härtill anser jag mig böra förorda, att en dylik försöksverksamhet under nästa budgetår kommer till stånd i den omfattning som utsädesföreningen ifrågasatt. Till bestridande av kostnaderna för denna försöksverksamhet torde i anslutning till vad utsädesföreningen föreslagit böra avses ett belopp av 30 000 kronor, varav 20 000 kronor synas böra ställas till förfogande för statens jordbruksförsöksanstalt och 10 000 kronor för Jordbrukstekniska föreningen.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat skulle för ifrågavarande ändamål erfordras ett belopp av sammanlagt (30 000 + 30 000 =) 60 000 kronor. Å riksstaten för budgetåret 1947/48 bör alltså upptagas ett reservationsanslag av denna storlek. Anslaget synes liksom förut böra benämnas Odling av gum-miförande växter. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela de närmare föreskrifter angående anslagets disposition, som må befinnas erforderliga.»

Kungl. Maj:ts förevarande proposition innehåller förslag till fortsatt stöd åt oljeväxt- samt lin- och hampodlingen ävensom åt försöks- och förädlingsverksamheten med koksagys. Med hänsyn till rådande förhållanden finner utskottet de sålunda föreslagna stödåtgärderna väl avvägda.

Utskottet.

Vad särskilt angår stödet åt hampodlingen har föredragande statsrådet i betraktande av osäkerheten om den framtida utvecklingen på området förklarar sig icke kunna förorda, att beslut nu skulle fattas beträffande hampodlingens omfattning för så lång tid som kommerskollegium och lantbruksstyrelsen ifrågasatt. I de likalydande motionerna I: 244 och II: 363 har däremot framhållits, att jordbrukarna säkerligen skulle tveka att binda sig för en odling som garanterades för blott ett år framåt samt att den korta garantitiden skulle menligt inverka på driften vid hampberedningsföretagen.

Även om vissa skäl i nuvarande läge kunna anses tala för att hampodlingen bör upprätthållas i ungefär samma utsträckning som hittills under

hela tiden för den gällande odlingsgarantien eller således intill utgången av år 1950, torde det emellertid enligt utskottets mening icke vara erforderligt att ställning till frågan om hampodlingens omfattning nu tages för längre tid än ett år. De farhågor, som i motionerna uttalats för att försörjningen med hampfiber skulle äventyras, därest statsmakernas beslut om hampodlingens omfattning inskränktes till att avse allenast ett år, finner utskottet knappast motiverade.

Mot Kungl. Maj:ts anslagsberäkningar för de i propositionen avsedda ändamålen har utskottet icke något att erinra.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

A. att riksdagen må

1) medgiva, att stöd för odling av ifrågavarande kulturväxter må ordnas i huvudsaklig överensstämmelse med de i statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för den 7 mars 1947 uppdagna riktlinjerna;

2) å riksstaten för budgetåret 1947/48 under nionde huvudtiteln anvisa

a. till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till lin- eller hampberedningsanläggningar* ett reservationsanslag av 95 000 kronor;

b. till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till stöd-jande av priset å linhalm och hamphalm* ett reservationsanslag av 1 200 000 kronor;

c. till *Odling av gummiförande växter* ett reservationsanslag av 60 000 kronor;

B. att motionerna I: 244 och II: 363 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 17 april 1947.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Närvarande: se under utlåtandet nr 25.